

POLITICI SOCIALE ȘI ECONOMIE: MUNCA SALARIATĂ, ASOCIAȚII, PUBLICITATE

ASPECTE PRIVIND ORGANIZAREA MUNCII SALARIATE PE DOMENIUL COROANEI SEGARCEA ♦

Narcisa Maria MITU*

Abstract: In the present article I intended to bring forward the situation of the employees from Segarcea Crown Domain, being motivated by the fact that the rumours diffused on this subject do not flatter the Romanian royal family, being mentioned their excessive exploitation. Yet, the archive documents demonstrate that the measures taken by the Crown Domains Administration, related to the interest shown towards the employees – the insurances, starting with 1903, of the workers on the agricultural machines, against accidents, measure that later extended to all the workers of the Domain; their registration to the Pension Fund House; the facility for the completion of studies and the material support in the best schools; wages high enough to meet their needs; material and money assistance given both to the employees and to the retired people or to the other dwellers; free medical assistance; providing of salubrious and lighted houses and the payment of lightening and heating bills – constitute a model for the entire rural Romanian space. As a sign of gratitude for the devotion that many employees and also villagers showed to the Crown Domain, they received decorations from King Carol II. In this respect, we mention: „Răsplata Muncii pentru 25 de ani”, „Meritul Agricol”, „Meritul Comercial și Industrial”, „Crucea Serviciul Credincios”, „Crucea de Argint a Ordinului Casei Domnitoare”, Gold Medal, Silver Medal, „Centenarul Regelui Carol I”.

Keywords: Romania, Crown Domain, Segarcea, employers.

Personalul Regiei Segarcea, ca întreg personalul Domeniului Coroanei, era încadrat în muncă prin adrese în care i se fixau atribuțiile și salariul. Salariul era compus din: salariul de bază, la care se adăuga sporul de „scumpete”, tainul în bani

---

♦ articolul prezent face parte din proiectul de cercetare I/5, *Structuri sociale și norme pe Domeniile Coroanei Regale din Oltenia (1884-1948)*, parte a programului de cercetare *Structuri sociale, elite și norme în sud-vestul României (secolele XVI-XX)*.

* cercetător științific III, dr. în cadrul Institutului de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu-Plopșor”. E-mail: minarcisa@yahoo.com

sau în natură, indemnizația de servitori, locuințe, pășuni, fânețe și teren de cultură²⁷. Personalul permanent și specialiștii beneficiau de salarii foarte bune, erau înscriși la Casa de economie sau la sucursalele acesteia, măsură care s-a extins, începând cu 1 iulie 1893, și asupra personalului inferior. La 1 aprilie 1900, toți angajații Administrației Domeniului Coroanei erau constituiți într-o *Societate de pensii și ajutor mutual*, pusă sub președinția administratorului Ion Kalinderu. Pentru fondul de pensii, contribuabilii achitau un procent de 10% din salariu. În cazul salariaților angajați înainte de 1 aprilie 1900²⁸, regulamentul Casei de pensii se aplica retroactiv. Sumele respective se achitau eșalonat, în 20 sau chiar 60 de rate, în cel mult cinci ani. Vârsta de pensionare a fost stabilită la 56 de ani, existând posibilitatea pensionării anticipate, în condițiile în care funcționarii aveau o vechime în muncă de 30 de ani. Pensia reprezenta un procentaj cuprins între 25 și 75% din salariul mediu, calculat pe ultimii patru ani de muncă²⁹. Cuantumul pensiei nu putea depăși, însă, suma de 500 de lei.

Începând cu anul 1932³⁰, regulamentul privind pensionarea a cunoscut unele modificări: pentru cei cu o vechime de 10 ani, procentajul a crescut la 30% din media salariului primit în ultimii doi ani de serviciu, iar pentru fiecare an lucrat peste cei 10 ani se adăuga un spor de 3,50%. Pentru cei cu peste 30 de ani vechime, pensia reprezenta media salariului pe ultimii doi ani. Invalizii, cu o activitate de 10 ani, erau dispensați de condiția de vârstă. De asemenea, regulamentul prevedea și acordarea de pensii văduvelor și copiilor angajaților. Începând cu data de 1 iulie 1941, au fost înscriși la Casa de Pensii toți salariații angajați pe Domeniul Coroanei, indiferent de vechimea și de serviciul pe care-l prestau.

Începând cu anul 1903, atât muncitorii angajați pe mașinile agricole, dar și cei folosiți în exploatarea pădurii, au fost asigurați împotriva accidentelor de muncă. În caz de invaliditate permanentă, victima era îndreptățită să-și primească salariul timp de 500 de zile, iar în caz de deces, banii îi reveneau familiei³¹. Prin adresa nr. 44.055, emisă în anul 1938, au fost implementate condiții mai ușoare de valorificare a drepturilor conferite de legea asigurărilor sociale. Accidentatul beneficia de îngrijire medicală și ajutor bănesc pe întreaga perioadă a convalescenței; și la pensie, în caz de invaliditate. În caz de deces, urmașii beneficiau de ajutor de deces, indiferent de vechimea în asigurare a decedatului³².

---

²⁷ Serviciul Arhivelor Naționale Istorice Centrale, București, fond Administrația Centrală, dosar nr. 98/1939, f. 105 (în continuare se va cita S.A.N.I.C., București).

²⁸ *Circulară relativ la înființarea unei case de pensii și ajutor pentru personalul Administrației Domeniului Coroanei* (27 aprilie 1900), în Ion Kalinderu, *Îndrumări date agenților Domeniului Coroanei*, vol. I, București, 1900 p. 195-207.

²⁹ *Ibidem*, p. 203. Cei care aveau o vechime în muncă de peste 10 ani primeau un procent de 25%, după 20 de ani – 40%, după 25 de ani – 50% și după 30 de ani – 75%.

³⁰ S.A.N.I.C., București, fond Administrația Centrală, dosar nr. 5/1932, f. 5.

³¹ Narcisa Maria Mitu, *Domeniile Coroanei Regale (1884-1948)*, Craiova, Editura Aius, 2011, p. 51.

³² *Ibidem*.

Ca pregătire profesională, șefii de cultură și sub-șefii erau absolvenți ai unor școli de agricultură cu renume din țară sau din străinătate. Potrivit ministrului agriculturii, până în anul 1903, 31 de agronomi angajați pe Domeniile Coroanei absolviseră *Școala superioară de agricultură de la Herăstrău*³³. O parte dintre practicanți erau absolvenți ai școlilor superioare de agricultură, alții ai unor școli practice, iar ispravnicii erau recrutați dintre locuitorii cu o oarecare pregătire școlară sau cu un comportament corect. Ucenicii erau susținuți de către Administrația Domeniului Coroanei în școli practice din țară sau în cele de pe domenii.

După cum am mai subliniat, personalul era numit prin adrese de către Administratorul general. Nicio decizie nu se lua fără consultarea și acceptul acestuia. Întreg personalul era de naționalitate română. Angajarea, sancționarea și concedierea șefilor de servicii sau a funcționarilor se făcea de către Administrația Centrală, pe baza unor rapoarte bine motivate de către șeful de Regie.

În anul 1900, an în care toate moșiile Domeniului Coroanei începeau a fi exploatate în regie, personalul era alcătuit din 10 șefi de regie, 20 de șefi de cultură, 10 subșefi, 12 contabili, 44 de supraveghetori, 10 magazioneri, 10 mecanici, 7 lucrători, 2 agricultori, 12 grădinari, pentru sectorul agricol, 15 ajutoari silvicultori, 4 contabili și 130 de paznici pentru păduri³⁴.

În anul 1906, personalul angajat al Domeniului Segarcea era alcătuit din personalul serviciului central și cel exterior. Serviciul central era condus de către șeful Regiei, împreună cu un ajutor, 1 contabil – casier și 1 ajutor contabil. Personalul exterior era format din personalul superior (7 șefi de cultură, 1 silvicultor, 3 subșefi de cultură, 2 practicanți și 1 grădinar) și personalul auxiliar (inferior): 2 mecanici, 9 conducători de mașini, 9 fochiști, 2 fierari cu câte 2 ajutoare, 1 rotar, 1 tâmplar, 1 magazioner, 1 chelar, 1 morar, servitori și gardieni, 16 ispravnici și 150 de lucrători permanenți, 2 brigadieri și 11 pădurari³⁵.

Conducerea Regiei Segarcea i-a fost încredințată lui **Florian Davidescu**, diplomat al Școlii Centrale de Agricultură și Silvicultură Herăstrău, funcție pe care a deținut-o aproximativ trei decenii. Activitatea sa a fost continuată de **Eremia Medianu** (1915-1921); **Ioan Popovici** (1921-1939), **Ștefan Colțescu** (1939-1941), **Toma Busuioc** (1941-1945), ing. **Ioan Polizu** (1945) și **Emil Solomon** (1945-1947)³⁶. Timp de 36 de ani, funcția de subșef de Regie a fost deținută de către Toma Busuioc, absolvent al Școlii Superioare de la Herăstrău. Activitatea contabilă i-a fost încredințată contabilului Ion I. Grecescu, absolvent al Școlii Superioare de Comerț din Craiova (1907-1938), sprijinit în activitatea sa de doi ajutoari contabili: Th. Gogulescu (1900-1941) și Petre Gh. Popescu (1914-1941), ultimul fiind

---

³³ *Ibidem*, p. 45.

³⁴ Dimitrie C. Ollănescu, *Raport general asupra participărei României la expoziția universală din Paris (1900)*, București, 1901, p. 107-108.

³⁵ Florian Davidescu, *Monografia Domeniului Segarcea din județul Doljiiu*, București, 1906, p. 50-52.

³⁶ Narcisa Maria Mitu, *op. cit.*, p. 236.

absolvent al Școlii de meserii din București³⁷. Girantul Regiei, Ștefan Colțescu, a fost absolvent al Școlii Superioare de silvicultură de la Brănești. Acesta conducea secția „Pădure” încă din anul 1901, activitate finalizată în anul 1939, când a preluat conducerea Domeniului Segarcea. Începând din anul 1933, a fost susținut în activitatea sa de către silvicultorul Dan Hanoceanu, absolvent al școlii Politehnice din București și brigadierul Gheorghe Pârvan, absolvent al Școlii de brigadieri silvici din Ghiurgheni – Arad. În anul 1935, din cei 11 pădurari câți erau angajați la Regia Segarcea, numai pădurarul Gh. Georgescu era absolvent al Școlii de agricultură din Poiana, restul pădurarilor neavând nici un fel de studii.

Secția „Ateliere” i-a fost încredințată, în octombrie 1905, lui Marin Canelia, absolvent al Școlii de meserii din București. Ceilalți maiștri au urmat școli de meserii, precum cea de la Câmpulung sau Școala de Sericultură din București.

Secția viticolă i-a fost încredințată lui Themistocle Jugureanu, absolvent al Școlii de agricultură din București³⁸, care și-a desăvârșit pregătirea tehnică la mari exploatari viticole din Franța. În anul 1924, a studiat în Franța instalațiile mașinilor de vinificație și cramele în care se păstra vinul. Cu această ocazie a audiat cursul despre vinificare, al prof. Louis Mathieu, directorul Institutului Oenotehnic din Franța, care l-a și recomandat mai multor proprietari de ferme viticole, ce i-au facilitat vizitarea cramelor lor³⁹. În ceea ce privește personalul secției viticole, o mare parte se formase în școli de specialitate, precum: Școala de viticultură-Valea Călugărească, Școala elementară de viticultură– Strehaiia, Școala de agricultură de la Poiana Mare, Școala de agricultură de la Ungheni – Basarabia sau din alte zone ale țării. Mulți dintre aceștia specificau în cererile de angajare anii de experiență pe care îi aveau. În acest sens, îl menționăm pe Emanuel Luca, absolvent al Școlii de agricultură, gr. I, de la Ungheni – Basarabia, specializarea în viticultură făcând-o la Fermele „Cotnari” și „Istrița”. Sosit la Segarcea, în 1931, a fost angajat la Secția Ogrin și, timp de 1,8 luni a lucrat în viticultură, ca practicant⁴⁰. Un alt exemplu este cel al lui Constantin Dragomir, absolvent al Școlii de viticultură de pe lângă pepiniera statului Petrești – Focșani, care solicita, în ianuarie 1925, angajarea sa ca supraveghetor viticol, menționând că avea o practică de 12 ani „în viticultură, vinitură și pomologie”, practică la mai mulți proprietari – generalul Macridescu, Negros Poteș Mărășești, V. Apostoleanu, V. Mirică și ministrul I. G. Duca⁴¹.

În ceea ce privește salarizarea, aceasta se acorda ținându-se cont de funcția deținută, de vechimea și de experiența fiecărui angajat. Aceasta se făcea în bani și în produse – „tain”. La nivelul anului 1906, șefii de cultură obțineau un salariu lunar de 180 –200 de lei, cât și următoarele produse: 100 de kg de grâu și 150 de kg de porumb, subșefii de cultură și practicanții primeau între 70 –

---

³⁷ Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Dolj, *fond Domeniul Coroanei Segarcea*, dosar nr. 5/1935, nenumerotat (în continuare se va cita S.J.A.N, Dolj).

³⁸ *Ibidem*.

³⁹ *Ibidem*, dosar nr. 2/1925, f. 222-224.

⁴⁰ *Ibidem*, dosar nr. 5/1935, nenumerotat.

⁴¹ *Ibidem*, dosar nr. 6/1925, f. 11. Dinică Ciobotea, Ion Zarzără, *Istoria Domeniului Coroanei de la Segarcea – Dolj*, Craiova, Editura Sitech, 2010, p. 194.

150 de lei și tain, la fel ca șefii de cultură. Din rândul personalului auxiliar, mecanicii erau plătiți cu sume cuprinse între 200 – 220 de lei lunar și tain. Restul personalului primea 30 – 35 de lei și scutiri de plată pentru terenul dat în folosință de Domeniu⁴².

În anul 1915, la Regia Segarcea erau angajate 411 persoane, 25 de ucenici și 14 elevi practicanți⁴³: 1 șef de Regie al cărui salariu era în valoare de 600 de lei, cât și posibilitatea de a obține diferite produse în valoare de aproximativ 1.000 de lei, 1 contabil remunerat cu 350 de lei și un tain anual de 672 de lei, 3 ajutori-contabili salarizați cu 200 de lei/lună și un tain anual de 380 de lei, 6 șefi de cultură cu salarii cuprinse între 275 – 350 de lei/lună și un tain anual de 672 de lei, 4 subșefi de cultură cu un salariu cuprins între 150 – 230 de lei și 380 de lei tain anual, 1 impiegat de birou, clasa a II-a – 150 de lei/lună și 380 de lei tain anual, 2 telefoniști cu salarii între 40 – 55 de lei/lună, 1 curier poștal – 45 de lei/lună, 1 bucătar – 60 de lei/lună, 1 grădinar – 170 de lei/lună și un tai anual de 672 de lei, 1 stupar – 100 de lei/lună și tain anual: 7 hl de grâu, 12 hl de porumb, 1 ster de lemne; 1 pivnicer – 230 de lei/lună, 5 manipulanți cramă – 60 de lei/lună, 3 magazioneri – între 50 și 100 de lei/lună (cel cu salariul de 100 de lei primea și tain anual în valoare de 204 lei), 1 chelar – 60 de lei/lună, 13 supraveghetori cu salarii cuprinse între 80 și 120 de lei/lună și tain de 204 lei/an. Cel de la cerbărie și fazanărie avea un salariu lunar de 30 de lei/lună, 2 ha și 4 vite scutite, 24 de gardieni cu salarii între 40 și 50 de lei/lună, 13 ispravnici cu salarii cuprinse între 40 și 52 de lei/lună, 20 de pândari cu salarii între 35 și 48 de lei/lună, 8 remizioneri cu salarii cuprinse între 40 și 45 de lei/lună, 15 servitori cu salarii între 35-45 de lei/lună și 15 lucrători (10 la grădină, 5 la pepinieră) cu salarii cuprinse între 32 și 40 de lei/lună, 6 elevi practicanți cu salarii între 30 – 40 de lei; 1 silvicultor, 2 brigadieri, 11 pădurari.

– la herghelie și caii de serviciu: 1 stolmaestru cu un salariu de 200 de lei/lună și tain identic cu cel al unui subșef de cultură; 2 călăreți cu un salariu de 60 de lei/lună; 3 vătăfi cu salarii cuprinse între 50 și 70 de lei/lună și tain care consta în: 4,8 hl de grâu, 4,8 hl de porumb, 100 de kg de carne și untură și 1 ster de lemne; 30 de argați, fiecare încasând câte 480 de lei/an, 18 vizitii cu salarii cuprinse între 40 și 70 de lei/lună (cel cu salariul de 70 de lei primea un tain anual în valoare de 600 de lei, cel cu 50 de lei pe lună primea drept tain anual 6 hl de porumb), 4 rânđași cu un salariu lunar de 40 de lei, și 8 elevi la călărie cu un salariu de 20 de lei/lună dar și un costum de călărie.

– la văcărie și lăptărie: 1 lăptar cu un salariu de 150 de lei/lună și tain anual de: 7 hl de grâu, 12 hl porumb, 720 de l de lapte, 24 de kg de unt și 2 stânjeni de lemne; 1 ajutor de lăptar – 100 de lei/lună și tain identic cu al lăptarului; 9 vătăfi – 50 de lei/lună, 4 lucrători și 116 argați cu un salariu de 40 de lei/lună fiecare.

– la stână: 11 ciobani cu un salariu de 420 de lei/an fiecare;

– la crescătoria de porci: 1 vătăf – 960 de lei/an, 1 ajutor de vătăf – 600 de lei/an și 10 argați – 420 de lei/an fiecare;

⁴² Florian Davidescu, *op. cit.*, p. 52-53.

⁴³ S.J.A.N. Dolj, *fond Domeniul Coroanei Segarcea*, dosar nr. 2/1915, nenumerotat.

– la secția plugul cu abur lucrau 5 persoane: 1 mecanic remunerat cu un salariu în valoare de 260 de lei/lună și un tain anual de 12 hl de grâu, 18 hl de porumb, 720 de l de lapte și 2 steri de lemne; 1 ajutor mecanic – 180 de lei/lună și tain asemănător cu cel al mecanicului, cota sa la porumb fiind de 12 hl; 1 conductor de mașini – 60 de lei/lună și 9,6 hl de porumb; 2 conductori de plug cu un salariu de 45 de lei/lună și 9,6 hl de porumb;

– la secția mașini și ateliere (17 persoane): 1 mecanic salarizat cu 250 de lei și tainul identic cu cel al unui șef de cultură; 1 ajutor de mecanic – 130 de lei/lună, 9 hl grâu, 12 hl porumb, 720 de l de lapte și 2 stânjeni de lemne; 1 strungar – 150 de lei/lună și tain anual constând în 9 hl grâu, 52 de kg de carne, 720 de l de lapte și 2 steri de lemne; 5 conductori de mașină – 60 de lei/lună, dintre care 3 primesc și tain: 13,8 hl grâu, 21,6 hl porumb, 1 stângen de lemne; 2 conductori la uzină – 100 de lei/lună; 2 ungători – 40 de lei/lună; 5 calfe lucrători – 50 de lei/lună și 12 ucenici fără salariu, căroră, în schimb, le era asigurată vestimentația;

– la atelierul de fierărie (6 persoane): 1 fierar – 100 de lei/lună și tain: 7,20 de hl de grâu, 12 hl porumb, 720 de l de lapte și 1 ½ stânjeni de lemne; 2 ajutoare de fierar – 60 de lei/lună; 3 lucrători – 40 de lei/lună; 4 ucenici fără salariu, dar căroră li se asigura vestimentația;

– la atelierul de potcovărie (2 persoane): 1 potcovar – 100 de lei/lună și tain identic cu cel al fierarului și 1 ajutor de potcovar – 40 de lei/lună și 9,60 de hl de porumb;

– la atelierul de rotărie (3 persoane): 1 rotar – 110 lei/lună și tain identic cu cel al fierarului, la care se adaugă și 360 de l de lapte; 1 ajutor de rotar – 60 de lei/lună și tain: 7,2 hl grâu, 9,6 hl porumb, 360 de l de lapte, 1 stângen de lemne; 1 calfă – 40 de lei/lună; 4 ucenici fără leafă;

– la atelierul de curelărie și cizmărie (3 persoane): 1 curelar – 100 de lei/lună și tain identic cu cel al fierarului la care se adaugă 504 l de lapte; 1 cizmar – 65 de lei/lună, 7,2 hl grâu, 360 de l de lapte, 1 stângen de lemne; 1 lucrător curelar – 40 de lei/lună; 2 ucenici fără plată;

– la atelierul de tâmplărie (5 persoane): 1 tâmplar – 110 lei/lună și tain identic cu cel al fierarului; 1 ajutor de tâmplar – 65 de lei/lună și tain: 7,2 hl grâu, 9,6 hl porumb, 1 stângen de lemne; 1 lucrător tâmplar – 30 de lei/lună; 1 gardian de noapte – 35 de lei/lună, 1 spălătoreasă pentru calfe și ucenici – 20 de lei plus chiria; 3 ucenici fără plată;

– la moară (2 persoane): 1 morar – 80 de lei/lună și tain identic cu cel al fierarului la care se adaugă 360 de l de lapte; 1 logofăt la moară – 60 de lei/lună, 7,2 hl grâu, 12 hl porumb, 1 ½ stânjeni de lemne.

În perioada ocupației germane (1916-1918), la conducerea Domeniului a fost instalată o administrație militară. Problemele cu care s-au confruntat angajații au fost diverse: personalul superior a fost alungat și păstrat doar cel inferior, iar dintre cei rămași, mulți nu și-au primit salariile. Pe parcursul timpului

au fost reprimiți în serviciu și câțiva funcționari superiori, dar care au îndeplinit doar roluri secundare, aflându-se sub ordinele ofițerilor și soldaților germani⁴⁴.

Sfârșitul Primului Război Mondial înregistra, pe Domeniul Segarcea, aproximativ jumătate din numărul angajaților antebelici. Numărul total al angajaților permanenți, înregistrat la 1 decembrie 1918, era de 267 de persoane, dintre care 17 erau la centrul de administrație: 2 șefi de Regie, Eremia Medianu, înlocuit ulterior de Ioan Popovici, 1 contabil, Ion Grecescu, și 3 adjuncți, Teodor Gogulescu, Petre Popescu și N. Dragoș, cât și personal de deservire. Secțiile erau conduse de către șefii de cultură: N. Betulescu, la Secția Segarcea, V. Caftangioglu, la Secția Șestu, Ion V. Teodorescu, la Secția Gârnicioara, G.T. Sterie, la Dâlga, Iacob Deleanu, la Valea Rea, Zaria Ionescu, la Panaghia și Vasile. D. Popescu, la Lipov⁴⁵. Secția Viilor și Crama erau conduse de șefii de cultură, D. Popescu și Temistocle Jugureanu, și un subșef de cultură, Ion A. Popescu, restul, până la 25, fiind personal de pază și de deservire. Activitatea la pepinieră era asigurată de horticultorul L. Aragon și șapte lucrători, iar la atelierele de fierărie, tâmplărie, rotărie și uzina electrică de 28 de angajați. O parte a personalului avea drept de „tain” din grâu și porumb, iar pentru personalul inferior (argați, paznici, lucrători) se ofereau zilnic: 200 de grame de mălai, 200 de grame de mazăre și o pâine. Pentru hrana personalului permanent erau necesare, lunar, 10.341 de kg de grâu, 6.717 kg porumb și 1.411 kg mazăre⁴⁶.

Situația dificilă, cu care se confruntau Domeniile Coroanei și, implicit, Regia Segarcea, la încheierea războiului, l-a determinat pe administratorul general să dispună reducerea numărului angajaților din cadrul tuturor regiilor. Drept urmare, la 16 februarie 1918, șefului Regiei Segarcea i s-a pus în vedere reducerea personalului din anumite sectoare. Punerea în aplicare a dispozițiilor a avut drept rezultat concedierea întregului personal de la ateliere – calfe, ajutoare și meseriași – fără drept de pensie, pe o perioadă nelimitată, începând cu data de 1 ianuarie 1919, până la reluarea activității; renunțarea la paznicii de câmp, argați și vizitii; păstrarea pentru îngrijirea vitelor a unui argat la 10 capete de vite, acestea urmând să fie concentrate în două sau trei grajduri, aflate în apropierea spațiilor de depozitare a nutrețurilor. Aceeși situație s-a înregistrat și la oi și la porci. În schimb, se menținea întreg personalul existent la vie și cramă, iar la secțiile în care nu mai exista activitate a fost dublat numărul paznicilor de noapte, pentru a se evita furturile și devastarea bunurilor Domeniului⁴⁷.

Un alt factor, care a contribuit la reducerea personalului acestei Regii, în primii ani postbelici, l-a constituit și reforma agrară din anul 1921, prin reducerea suprafeței agrare cu 9.936 de ha. În luna martie 1921, Domeniul Segarcea avea 173 de angajați permanenți, repartizați astfel: Secția Centrală – 60 de persoane, din care 34 personal superior cu drept de pensie și 26 personal inferior (gardieni, supraveghetori, argați, lucrători la grădină și pepinieră etc.), de asemenea, cu

⁴⁴ *Ibidem*, dosar nr. 23/1919, f. 442.

⁴⁵ *Ibidem*, dosar nr. 17/1918, f. 16 – 21.

⁴⁶ *Ibidem*, f. 1.

⁴⁷ *Ibidem*, f. 30-31.

drept de pensie; Secția Viticolă – 26 de persoane, un specialist viticol și cinci lucrători la cramă, ceilalți fiind supraveghetori și gardieni; Secția Șestu – Lipov – 24 de persoane; Secția Valea Rea – Panaghia – 23 de persoane; Secția Segarcea – 26 de persoane; Secția Ateliere – 14 persoane. Situația financiară a personalului superior cuprindea salariul și un spor de „scumpete”, astfel: șeful Regiei, Ioan Popovici, avea în luna martie 1921 un salariu lunar de 1.260 de lei și 800 de lei spor de „scumpete”, contabilul Ion Grecescu obținea un salariu de 600 de lei și 700 de lei spor de „scumpete”, ajutorii contabili un salariu de 300 – 350 de lei și un spor de „scumpete” de 450 de lei. Șefii de cultură aveau venituri între 1.050 și 1.300 de lei/lună, șeful atelierelor, Ștefan Canelia, un venit lunar de 1.200 de lei, iar restul personalului, (personalul inferior – vizitii, pădurari, supraveghetori, lucrători în ateliere) realizau venituri lunare între 40 și 500 de lei⁴⁸. De-a lungul perioadei interbelice, personalul permanent a beneficiat și de alte avantaje, ceea ce făcea să le sporească substanțial veniturile. În anul 1924, Ioan Popovici, șeful Regiei, realiza venituri lunare de 8.224 lei (2.000 de lei salariul, 2.300 de lei spor de „scumpete”, 1.300 de lei tain în bani, lemne de foc în valoare de 624 de lei și 2.000 de lei pentru plata servitorului). Toma Busuioc, subșef Regie, avea un venit lunar de 5.475 de lei (1.400 de lei salariu, 1.900 de lei spor de „scumpete”, 1.000 de lei tain în bani, 375 de lei reprezentând lemne de foc și 800 de lei pentru servitor). Tain în bani au mai primit: Elena Marian, maistru țesător (360 de lei), Arthur Kopkov (1.000 de lei), șeful hergheliei, inginerul silvic Ștefan Colțescu (1.000 de lei). Spor pentru servitori mai primeau: contabilul Ioan Grecescu, cu un venit lunar de 5.768 de lei: 1.150 de lei salariul, 1.650 de lei spor de „scumpete”, 800 de lei servitor, tain în produse constând din 150 de pâini, în valoare de 450 de lei, 182 de kg de porumb, în valoare de 728 de lei, 90 de litri de lapte valorând 540 de lei, 3 steri de lemne în valoare de 450 de lei; șeful de cultură, Temistocle Jugureanu, cu un venit lunar de 5.764 de lei: 1.300 de lei salariu, 1.800 de lei spor de „scumpete”, 800 de lei servitor, tain în produse (pâine, porumb, cotă lemne) în valoare de 1.864 de lei. Un venit asemănător primea și silvicul Ștefan Colțescu, medicul veterinar, colonel C. Văleanu, șeful de atelier, Marin Canelia. Restul personalului a avut în 1924 venituri lunare cuprinse între 928,50 de lei și 3.000 de lei, la care se adăuga tainul: pâine, porumb, lapte, lemne de foc⁴⁹.

În ianuarie 1925, Mîrea I. Nicolae, din județul Mehedinți, absolvent al școlii de viticultură de pe lângă pepiniera Strehaia, îi solicita Administrației Segarcea un post de supraveghetor la secția viticolă. Administrația Centrală îi comunica acestuia, în februarie 1925, aprobarea angajării și salariul ce urma să primească: 600 de lei salariu lunar, 850 de lei spor de „scumpete”, locuință, „lumină electrică câtă și atunci când va fi” precum și 1.095 de pâini, 12 hl porumb și 10 steri de lemne, anual⁵⁰. La 1 ianuarie 1925, „îndeplinind serviciul cu stăruință”, fiind supus și dând dovadă „de hărnicie și pricepere în executarea însărcinărilor primite”, pădurarul Ilie Lazăr Meche a fost angajat, definitiv, în funcție, fiind

⁴⁸ *Ibidem*, dosar nr. 2/1921, f. 57-61.

⁴⁹ *Ibidem*, dosar nr. 6/1925, f. 1-6.

⁵⁰ *Ibidem*, f.13, 71-72.

remunerat cu 250 de lei/lună, 300 de lei spor de „scumpete” plus avantajele de care beneficiau ceilalți pădurari: 3 ha de cultură, în valoare de 2.550 de lei, 5 vite scutite la ierbărit, în valoare de 500 de lei, și 10 steri de lemne de foc în valoare de 1.900 de lei⁵¹. Ion Raleț, detașat ca subșef de cultură, la secția viilor, a fost angajat cu 1.500 de lei/lună, 1.500 de lei spor de „scumpete”, 500 de lei tain în bani – locuință, 24 de steri de lemne de foc, lumină electrică „câtă și atunci când va fi”, 3 pâini zilnic⁵².

Criza economică (1929-1933/1934) a determinat autoritățile de la București să solicite reducerea cheltuielilor la Regii. Situația generală tot mai critică, cu care se confruntau, a impus chiar reducerea ajutoarelor acordate pensionarilor. Această măsură era pusă în aplicare începând cu luna august 1932⁵³. Pe motiv că se plătește foarte mult pentru salarii, în anul următor, 1933, s-a recomandat reducerea personalului⁵⁴. Salariile au fost și ele reduse cu aproximativ 25-30%. În condițiile în care șeful de Regie obținea, în anul 1929, un venit lunar de 16.583 de lei (7.500 de lei salariu lunar, 4.500 de lei „scumpete”, 1.000 de lei servitor, 2.500 de lei tain în bani, 1.383 de lei tain în natură), în anul 1933 el a fost redus la 12.600 de lei (7.500 de lei salariul lunar, 1.000 de lei servitor, 2.000 de lei „scumpete”, 2.100 de lei tain în bani); contabilul Ioan Grecescu, în anul 1929 obținea 10.908 lei (3.700 de lei salariu lunar, 3.000 de lei „scumpete”, 900 de lei servitor, 3.308 lei tain în natură), iar în anul 1933 – 6.000 de lei (3.700 de lei salariul lunar, 900 de lei servitor, 1.400 de lei „scumpete”); silvicultorul Ștefan Colțescu – în anul 1929 obținea 13.950 de lei (6.400 de lei salariu, 3.500 de lei spor de „scumpete”, 900 de lei servitor, 2.500 de lei tain în bani, 650 de lei tain în natură), iar în anul 1933 – 10.800 de lei (6.400 de lei salariul lunar, 900 de lei servitor, 1.300 de lei „scumpete”, 2.200 de lei tain în bani), T. Jugureanu șef de cultură obținea în anul 1929 un venit lunar de 12.812 lei (6.000 de lei salariu, 3.000 de lei „scumpete”, 900 de lei servitor, 2.912 lei tain în natură) iar în anul 1933 – 8.000 de lei (6.000 de lei salariu, 900 de lei servitor și 1.100 de lei „scumpete”), Toma Busuioc, subșef de regie, în anul 1929 obținea un venit lunar de 11.350 de lei (5.000 de lei salariu, 3.000 de lei „scumpete”, 900 de lei servitor, 1.800 de lei tain în bani, 650 de lei tain în natură) comparativ cu anul 1933 când obținea 8.600 de lei (5.000 de lei salariu, 1.450 de lei tain în bani, 1.250 de lei „scumpete”, 900 de lei servitor); M. Canelia, șef de atelier, avea în anul 1929 un venit lunar de 9.248 de lei (3.700 de lei salariu, 3.000 de lei spor „scumpete”, 2.548 de lei tain în natură), în anul 1933 – 5.200 de lei (3.700 de lei salariul și 1.500 de lei „scumpete”)⁵⁵. În anul 1929, ajutorul contabil Theodor Gogulescu a fost singurul care primea indemnizație de chirie, în valoare de 100 de lei. În anul 1929, majoritatea angajaților beneficia de spor de „scumpete” și tain în bani însă, toți beneficiau de tain în natură, ceea ce făcea ca veniturile acestora să se încadreze între 1.162 de lei și

---

⁵¹ *Ibidem*, f. 19.

⁵² *Ibidem*, f. 30.

⁵³ *Ibidem*, dosar nr. 5/1932, f. 260.

⁵⁴ *Ibidem*, dosar nr. 1/1933, f. 54.

⁵⁵ *Ibidem*, dosar nr. 5/1929, nenumrotat; *ibidem*, dosar nr. 22/1933, nenumrotat.

5.280 de lei. În schimb, în anul 1933, se observă o reducere considerabilă a salariilor, veniturile personalului fiind cuprinse între 300 și 3.600 de lei. Tainul în natură a fost sistat, iar tain în bani mai primeau foarte puține persoane.

Redresarea economică a avut drept rezultat creșterea treptată a veniturilor, acestea atingând, în anul 1939, nivelul celor din anul 1929. Au revenit acum și onorariile în natură (tain în natură și locuință).

În contextul scumpirii nivelului de trai, ca urmare a declanșării celui de-al Doilea Război Mondial, începând cu 1 ianuarie 1941, Administrația Domeniului a acordat noi sporuri, ceea ce a făcut ca veniturile să crească simțitor: girantul Regiei, Ștefan Colțescu, primea un spor de 3.000 de lei, obținând astfel un salariu de 21.300 de lei, Toma Busuioc, subșef regie, 2.000 de lei și ajungea să primească un salariu lunar de 12.300 de lei, Temistocle Jugureanu, șef cultură, – 1.200 de lei, salariu crescând astfel la 12.400 de lei, Nicolae Hangiopol, contabil, 1.000 de lei, Marin Canelia, șef de atelier, 900 de lei și Alexandru Huianu, contabil, 700 de lei⁵⁶. Sporul acordat celorlalți angajați era situat între 100 și 450 de lei⁵⁷. Cu excepția celor din biroul administrativ cărora sporurile le erau fixate de către cei din București, gardienilor, pădurarilor, îngrijitorului de la grajd, bucătarilor, pomicultorului, lucrătorilor de la grădină, ciobanilor, ucenicilor, oamenilor de serviciu, vizitiilor, argaților și vătafilor, sporurile le erau stabilite de către șefii de regie⁵⁸.

Schimbările, survenite la nivelul prețurilor la produsele de strictă necesitate, atât de-a lungul perioadei interbelice, cât și în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, au făcut ca salariul să devină insuficient pentru a acoperi nevoile salariaților. În anul 1942, subșeful de cultură, Constantin M. Popescu, recunoștea că, dacă în anul 1915, pe când era angajat în funcția de supraveghetor, având un salariu lunar de 80 de lei și un tain care consta în 75 de kg de porumb a 0,10 lei/kg, 60 de pâini a 0,20 de lei/bucata, 8 kg de carne a 0,50 de lei/kg și 60 de l de lapte a 0,30 de lei/l era oarecum suficient, în anul 1942, în calitate de subșef de cultură, cu un salariu brut de 8.190 de lei, din care i se rețineau mai multe sporuri⁵⁹ și din care mai achita și suma de 2.730 de lei, valoarea unor produse alimentare de strictă necesitate⁶⁰, mai rămânea cu 2.718 lei, sumă insuficientă pentru întreținerea familiei. Chiar și comparația cu anul 1915 dovedea un salt colosal al prețurilor. Dacă în anul 1915 o pereche de bocanci costa 30 de lei, în anul 1942 aceasta ajungea să se cumpere cu 6.000 de lei, prețul unui costum de haine a crescut de la 60 de lei la 10.000 de lei, iar în ceea ce privește produsele alimentare, 1 kg de grâu, care valora 0,10 lei, a ajuns la 22 de lei și 1 kg de zahăr de la 1,30 de lei la 70 de lei. Făcând o analiză a proporției în care s-a scumpit viața, el a ajuns la concluzia că produsele s-au

---

⁵⁶ *Ibidem*, dosar nr. 5/1941, f. 75.

⁵⁷ *Ibidem*.

⁵⁸ *Ibidem*, f. 48.

⁵⁹ 15% pentru Casa de Pensii (1.170 de lei), 390 de lei fond pentru economii, 682 de lei impozit către stat, 500 de lei rata pentru împrumutul făcut la Casa Pensiilor.

⁶⁰ 60 de kg de porumb a 15 lei/kg, 60 de pâini a 23 de lei/buc și 30 de l de lapte a 15 lei/l.

scumpit cu 2.000 – 2.200%, iar salariul brut cu doar 1.000%. Pentru a-și justifica nemulțumirea, a căutat să demonstreze că, dacă în anul 1915, cu salariul unui subșef de cultură (150 de lei/lună) se puteau cumpăra la prețul pieței 150 de kg de grâu, în anul 1942 cu 2.718 lei se puteau cumpăra doar 123,5 kg. Totodată, a demonstrat că, dacă în anul 1940 dintr-un salariu de 3.700 de lei (3.100 salariu net/lună, 600 de lei valoarea produselor) putea cumpăra 6 perechi de bocanci a 500 de lei perechea, în anul 1942, cu 2.718 lei putea achiziționa numai $\frac{1}{4}$ din perechea de bocanci⁶¹.

O nouă majorare a salariilor a avut loc începând cu 1 aprilie 1945, atât prin alocarea unui nou spor de „scumpete”, cât și prin creșterea indemnizației pentru copiii minori, de la 1.500 de lei la 3.000 de lei. Drept urmare, funcționarii care nu dețineau vite scutite și nici teren de hrană primeau un spor de 10.000 de lei, cei care nu aveau vite, dar aveau teren de hrană, obțineau 8.000 de lei, aceia care aveau vite și teren – 6.000 de lei, iar cei care primeau mâncare de la Regie primeau 4.000 de lei⁶².

Dar nici această majorare nu s-a dovedit a fi fost suficientă pentru acoperirea necesităților, motiv pentru care unii angajați au decis să renunțe la serviciile oferite de Regia Segarcea, motivând faptul că salariile erau mici comparativ cu cele de pe alte moșii. Astfel, în octombrie 1945, mai mulți argați și ciobani angajați pe Domeniu și-au arătat nemulțumirea față de faptul că veniturile obținute nu le mai permiteau să-și întrețină familiile, cu atât mai mult cu cât banița de porumb se vindea cu 45.000 de lei. Pentru a rămâne în serviciu, ciobanii au solicitat mărirea salariilor la 40.000 de lei, în numerar, și câte 5 banițe de porumb sau grâu lunar⁶³.

O altă majorare a salariilor întregului personal s-a realizat începând cu 1 ianuarie 1946. Salariul de bază a crescut cu 20%, iar sporul de „scumpete” cu 100%. Nu același lucru s-a întâmplat cu indemnizația pentru copii, diurnele, primele de activitate și sporurile excepționale pentru Moldova, rămânând la valoarea anterioară⁶⁴.

De-a lungul timpului, pe întreaga existență a instituției Domeniului Coroanei, cu acordul regelui, au fost acordate, anual, o serie de recompense bănești. Cu ocazia sărbătorilor de Paști și de Crăciun, angajații și pensionarii primeau gratificații și recompense numite „tantieme”, astfel încât „personalul să fie mulțumit”. În anul 1920, un număr de 23 de salariați permanenți: șefi de cultură, contabili, șefi de ateliere, supraveghetori, mecanici, potcovari, tâmplari au obținut recompense în valoare de 20.342 de lei. În anii următori a crescut și cuantumul și numărul celor care au primit recompense. Dintr-un tabel cu recompensele personalului pe anul 1921 rezultă că tantiemele, echivalente cu 4-5 venituri lunare, se acordau personalului de conducere, restul personalului primind gratificații, mult mai mici ca valoare. Astfel, șeful Regiei, Ioan Popovici, a primit, pe anul 1924, suma de 50.000 de lei (venitul lunar fiind de 8.224 lei), inginerul silvic, Ștefan Colțescu –

---

⁶¹ S.J.A.N. Dolj, *fond Domeniul Coroanei Segarcea*, dosar nr. 4/1942, f. 1.

⁶² *Ibidem*, dosar nr. 4/1946, nenumerotat.

⁶³ *Ibidem*.

⁶⁴ *Ibidem*.

20.000 de lei (venit lunar – 5.768 de lei), Temistocle Jugureanu, șef cultură la Secția Viticolă – 15.000 de lei (venit lunar – 5.764 de lei)⁶⁵. În anul 1927 taniemele și gratificațiile acordate au fost în valoare de 245.600 de lei⁶⁶ iar în anul 1929 – 247.700 de lei⁶⁷. Chiar și în perioada crizei economice au fost acordate gratificații, suma fiind însă mult mai mică, după cum o dovedește anul 1931 când s-au dat numai 12.000 de lei⁶⁸. Se constată o creștere ușoară de-a lungul anilor, în anul 1934, valoarea acestora fiind de 73.500 de lei⁶⁹. Sumele acordate angajaților au devenit tot mai mari în anii următori: în anul 1938 aceștia primeau 232.000 de lei⁷⁰; în anul 1941 – 524.900 de lei pentru 146 angajați permanenți; în anul 1945 – 15.902.000 de lei⁷¹. În decembrie 1946, a fost acordată, cu ocazia sărbătorii Crăciunului, suma de 61.575.308 lei⁷².

În semn de mulțumire pentru dăruirea cu care s-au dedicat serviciului în slujba Domeniului Coroanei, mai mulți angajați, dar și săteni au primit decorații din partea regelui Carol al II-lea. Pentru contribuția importantă la dezvoltarea și modernizarea moșiei Segarcea, pentru dăruirea și implicarea în serviciu, dar și pentru exemplul pe care-l ofereau celor din localitate, la sugestia administratorului general sau a șefului de regie, au fost acordate, de-a lungul timpului, o serie de medalii și distincții angajaților Regiei Segarcea. Semnificativ este anul 1932, când regele Carol al II-lea a acordat distincția „*Meritul Agricol*” unui slujbaș al Regiei Segarcea și unui număr de trei locuitori din perimetrul Regiei, care se remarcaseră prin faptul că-și lucrau pământul după modelul Domeniului, dar și pentru că-și întemeiaseră gospodăria agricole ce puteau constitui un exemplu pentru ceilalți⁷³. În august, același an, regele a conferit semnul onorific „*Răsplata Muncii pentru 25 de ani*” unui număr de 10 angajați: I. C. Popa – șeful Regiei, Toma Busuioc – șubșef de Regie, Th. Gogulescu – ajutor de contabil, Șt. Colțescu – silvicultor, St. Satmarian – angajat la herghelie, I. Kerestes – cotar, Al. Badea Sania și Nae I. Stroe – pădurari, Gh. Marinescu și Marin D. Solea – isprăvniceii⁷⁴. Aceeași distincție a fost oferită și în luna ianuarie 1939, angajaților: Constantin Popescu – subșef de cultură, Marin Fl. Dobre – isprăvnicel, Petre Stroie – isprăvnicel, Ioan Ionescu – pivnicer, Grigore Majuru – distribuitor produse, Constantin Lăzărescu – electrician.

La 3 aprilie 1935, din Înalt Ordin al regelui a fost conferită distincția „*Meritul Comercial și Industrial*” următorilor: Ștefan Colțescu, cl. I; Toma Busuioc, cl. a II-a, Ioan Greceanu, cl. a II-a, Temistocle Jugureanu, cl. I, Marin

---

⁶⁵ *Ibidem*, dosar nr. 6/1925, f. 119-120.

⁶⁶ *Ibidem*, dosar nr. 5/1928, f. 232.

⁶⁷ *Ibidem*, dosar nr. 5/1929, f. 87.

⁶⁸ *Ibidem*, dosar nr. 1/1933, f. 2.

⁶⁹ *Ibidem*, dosar nr. 5/1935, nenumărotat.

⁷⁰ *Ibidem*, dosar nr. 3/1939, nenumărotat.

⁷¹ *Ibidem*, dosar nr. 4/1946, nenumărotat.

⁷² *Ibidem*.

⁷³ *Ibidem*, dosar nr. 4/1932, f. 102.

⁷⁴ *Ibidem*, dosar nr. 5/1932, f. 79.

Canelia, cl. a II-a și Constantin Lăzărescu, cl. a III-a, pentru activitatea desfășurată timp de peste 25 de ani pe aceste terenuri de producție⁷⁵.

În luna aprilie 1939, Regele Carol al II-lea a conferit distincția „*Crucea Serviciul Credincios*”: subșefului de cultură Constantin Popescu, fierarului Măceșanu Fl., electricianului Lăzărescu Constantin, maestrei Marian Elena; „*Medalia Serviciul Credincios*”: ajutorului mecanic, Nuță Gheorghe; conducătorului de plug, T. Cușmeneanu, paznicului de vânătoare, Ion Selaru, supraveghetorilor Ion Drăcea și D. Enuca, pădurarilor Meche F. Stoian, Hegheșanu P., Gh. Georgescu, Nicolae Patrună, Grigore Badea, Ilie D. Solea, Marin Mitrică, Ilie Cârștian, manipulantului Dumitru Fl. Dobre, ajutorului mecanic Ion Trușcă și zidarului Ion Savu.

În luna iulie, același an, „*Ordinul Casei Domnitoare în grad de cavalier A*” a fost acordat următorilor angajați: Ștefan Colțescu și T. Jugureanu; „*Crucea de Argint a Ordinului Casei Domnitoare*” lui Marin Canelia și T. Gogulescu; *Medalia de aur* lui Petre Popescu; *Medalia de Argint* angajaților: Alex B. Sania, Ion Ionescu, Petre Stroe, Florea Olteanu, Marin Dobre. În același an, le-a fost oferită și medalia „*Centenarul Regelui Carol I*” unui număr de 193 de angajați. Au fost medaliați: șeful Regiei Ștefan Colțescu, contabilul Alexandru Huianu, ajutorii contabili Teodor Gogulescu și Petre Popescu, subșeful de Regie Toma Busuioc, șefii de cultură Nicolae Hagiopol și Temistocle Jugureanu, 3 studenți stagiați, medicul uman Alexandru Marghescu, medicul veterinar Bratanov Petcu, 2 agenți veterinari, silviculorul Ioan Ciupeală, 1 brigadier, 20 de pădurari, 1 vânător, șeful de atelier Marin Canelia, 1 conducător de plug, 1 tâmplar, 1 mecanic, 1 fierar, 1 electrician, 1 zidar-dulgher, 1 curelar, 1 strungar, maistru țesător Elena Marian, 5 lucrătoare, 1 subșef de cultură, 3 vizitii, 13 lucrători, 57 de argați, 21 de gardieni, 5 rânđași, 1 ajutor brutar, 5 ciobani, 3 isprăvniciei, 6 supraveghetori, 4 manipulanți, 4 bucătari, 3 pândari, 1 magazioner, 1 pivnicer, 1 dresor de cai, 1 rânđaș 1 lăptar, 1 distribuitor, 4 servitori, 3 vătăfii, 1 morar și 1 stupar⁷⁶.

După cum se poate observa, această medalie, înființată la 10 mai 1906 în amintirea jubileului de 40 de ani de domnie ai suveranului, a fost acordată unui număr foarte larg de persoane, angajate în toate sectoarele de activitate ale Regiei. Semnificația sa era una de recunoaștere, din partea regelui Carol al II-lea, a contribuției la dezvoltarea Domeniului Segarcea și la implementarea măsurilor adoptate pe domenii, în propriile gospodării. Nu au fost trecuți cu vederea nici pensionarii, unii dintre aceștia fiind printre primii angajați ai Regiei: Dumitru Drăgușin, Stancu Stanciu, Nae I. Stroe⁷⁷. Așa cum însuși regele menționa, aceste medalii și distincții erau oferite cu scopul de a reprezenta un „îndemn la muncă devotată spre folosul Domeniului și al lor”⁷⁸.

Dacă cei meritoși erau apreciați și răsplătiți, de cealaltă parte, Administrația Domeniului Coroanei a combătut întotdeauna abuzurile în serviciu ale angajaților

---

⁷⁵ *Ibidem*, dosar nr. 5/1935, nenumărotat.

⁷⁶ *Ibidem*.

⁷⁷ *Ibidem*.

⁷⁸ *Ibidem*, dosar nr. 3/1939, nenumărotat.

săi, penalizându-i pe cei în cauză, în vederea corectării atitudinii lor. Abaterile erau sancționate cu admonestări verbale sau scrise, cu amenzi, mergându-se chiar până la îndepartarea din serviciu. Unul dintre cazurile soldate cu amendă este cel al magazionerului Nicolae Berceanu, sancționat cu 500 de lei pentru neprezențarea la post cât și pentru acte de beție, fiind somat chiar și cu demiterea⁷⁹. Pădurarul Constantin Ciocau, de la pădurea Dâlga, a fost penalizat, în 1923, pentru indisciplină, cu suma de 30 de lei. Suma respectivă a fost depusă în contul Casei Pensilor, „ca exemplu mai evident de dezaprobare a unor astfel de apucături”⁸⁰. În anul 1928, tâmplarul Ștefănescu a fost amendat pentru lucrările executate fără atenție, iar Anghel Pană a fost demis din funcția de magazioner la Secția Viilor, pe motiv de neglijență în serviciu, fiind acuzat de favorizarea tâlharilor, cu care se presupunea că ar fi fost în legătură⁸¹. În anul 1935, trei angajați de la pădure au fost penalizați pentru greșeli „în executarea ordinelor” și pentru neatenția de care au dat dovadă cu ocazia desfășurării vânătorii regale, organizată în luna ianuarie. În ciuda intervenției șefului de Regie, Ioan Popovici, care solicita administratorului general Baliff să le fie „ridicată pedeapsa”, pe motiv că greșelile celor trei „au fost făcute involuntar”, brigadierul Gheorghe Pârvan a fost sancționat cu 150 de lei, iar pădurarii Gheorghe Badea și Drăgușan, cu câte 50 de lei fiecare⁸². Cazurile tot mai dese de neglijență în serviciu, soldate cu pierderi animale și materiale, trecute cu vederea tot mai frecvent, au determinat conducerea să solicite să se ia atitudine. Astfel, în anul 1939, vătaful Ion Ștefănuș, făcându-se vinovat de moartea unei iepe, a fost amendat cu 2.000 de lei. Amenda fiind destul de mare, i-a fost acordată posibilitatea de a o plăti eșalonat, pe parcursul unui an⁸³.

Situația sanitară a angajaților a constituit o altă preocupare a administrației, motiv pentru care au fost înființate dispensare și farmacii pe Domenii. Pe Domeniul Segarcea, locuitorii și personalul Regiei au fost tratați, până în anul 1941, de către medicul dispensarului Segarcea, care primea, în anul 1932, un salariu de 12.000 de lei anual. Începând cu anul 1941, medicul de plasă din comună a fost angajat cu titlul de medic asistent, cu un salariu de 5.000 de lei/lunar. În plus, beneficia de alimente și produse la preț redus, ca și personalul Domeniului. Pacienții care prezentau cazuri grave erau tratați fie la dispensar, fie la domiciliu, dacă situația o impunea. Medicamentele proveneau de la Administrația Centrală și erau eliberate pe bază de rețetă sau gratuit pentru cei care aveau mai mulți copii⁸⁴. În lunile octombrie-noiembrie 1941, la dispensar au fost tratați 188 de bolnavi, iar la domiciliu 164 de persoane⁸⁵. În fiecare an, în buget era prevăzută o sumă de bani destinată procurării medicamentelor, sumă care se

---

⁷⁹ *Ibidem*, dosar nr. 4/1923, f. 147.

⁸⁰ *Ibidem*, f. 85.

⁸¹ *Ibidem*, dosar nr. 5/1928, f. 153, 216.

⁸² *Ibidem*, dosar nr. 5/1935, nenumărat.

⁸³ *Ibidem*, dosar nr. 3/1939, nenumărat.

⁸⁴ *Ibidem*, dosar nr. 5/1941, f. 257.

⁸⁵ *Ibidem*, f. 658.

ridica la 3.000 de lei, așa cum reiese din informațiile de arhivă⁸⁶. Nu puține sunt cazurile când, cei bolnavi au primit și ajutor financiar în vederea efectuării unor investigații medicale, pentru tratament, spitalizare și chiar recuperare. Un exemplu elocvent este cazul subșefului de cultură C. M. Popescu, care a primit 20 de zile de concediu medical. Herghelierului Ștefan Satmarian i-au fost dați spre folosință patru stupi, atrăgându-i-se atenția ca produsele să fie folosite pentru recuperare medicală și nu în scop comercial⁸⁷. Au fost și situații în care, pentru a-și putea îngriji anumiți membri de familie, bolnavi, angajații au primit concediu. Menționăm, astfel, cazul baciului Ion Dochin, care a primit concediu pentru a-și îngriji la domiciliul său, din jud. Gorj, soția bolnavă. Bucurându-se de aprecierea celor din administrație, fiind „îngrijitor bun la oi și cunoscător al fabricării brânzei”, deși ceruse concediu fără plată, i s-au plătit 50% din salariu⁸⁸. Gardianul de la vie, C-tin Voicu, a primit, în anul 1945, un ajutor în valoare de 30.000 de lei pentru a merge la băi la Techirghiol⁸⁹.

Începând cu luna februarie a anului 1935, toți cei care se angajau la Domeniul Segarcea aveau obligația de a prezenta un certificat medical, care să ateste faptul că erau sănătoși. În cazul în care nu posedau un astfel de certificat, erau examinați de medicul domeniului, care le elibera și o adeverință în acest sens. O măsură specială a fost luată în privința slujbașilor inferiori și a celor necăsătoriți, medicul având sarcina de a le face acestora un control sanitar periodic. Totodată, s-a dispus ca Șeful de Regie și cei aflați în subordinea sa, silviculorii și șefii de cultură să se intereseze sistematic de sănătatea angajaților și a familiilor acestora, de „traiul și moralitatea lor, dacă sunt ordonați, dacă trăiesc în curățenie”⁹⁰.

Administrația Domeniului a venit și în sprijinul celor aflați în situații deosebite: lucrători, foști lucrători sau pensionari ai Domeniului. Potrivit extrasului de cont, în perioada 1919-1921, fostul morar al Domeniului, Procks, a primit ajutor de boală, iar după deces, soția acestuia a fost ajutată cu bani pentru înmormântare, confecționarea coșciugului și a unei cruci. Un alt caz este cel al magazionerului N. Berceanu. Cu ocazia înmormântării acestuia, administrația Regiei Segarcea i-a oferit soției defunctului salariul pe luna în curs (1.700 de lei), 2 decaltri vin din soiul Crâmpoșie, 5 l de rachiu și 30 de pâini „pentru întâmpinarea cheltuielilor”, cât și permisiunea de a confecționa gratuit sicriul în atelierul Domeniului. De asemenea, i s-a oferit soției acestuia posibilitatea de a continua să mai locuiască timp de câteva luni în casa Domeniului⁹¹. În anul 1941, familia „conștiinciosului” gardian Ion Bejan a primit 3.000 de lei, valoarea cheltuielilor de înmormântare⁹².

---

⁸⁶ *Ibidem*, dosar nr. 5/1932, f. 316.

⁸⁷ *Ibidem*, dosar nr. 5/1929, f. 30.

⁸⁸ *Ibidem*, dosar nr. 3/1939, nenumerotat.

⁸⁹ *Ibidem*, dosar nr. 12/1945, f. 4.

⁹⁰ *Ibidem*, dosar nr. 5/1935, nenumerotat.

⁹¹ *Ibidem*, dosar nr. 5/1928, f. 40.

⁹² *Ibidem*, dosar nr. 12/1941, f. 122.

Ajutor au primit și uni dintre pensionarii Domeniului. În anul 1924, li s-au acordat pensionarilor ajutoare în valoare de 16.095 de lei, printre aceștia aflându-se și fostul șef al Regiei Domeniului, Florian Davidescu. De ajutor a beneficiat, în același an, și personalul angajat, acesta fiind în valoare de 15.107 lei. În perioada celui de-al Doilea Război Mondial, Domeniul a sprijinit familiile celor concentrați, mobilizați sau căzuți pe front, prin acordarea unei părți din salariu.

Un alt tip de ajutor consta în acordarea, în mod gratuit, de lemne și lumină electrică, îmbrăcăminte și încălțăminte, ajutoare în bani și în produse agroalimentare, cu ocazia tuturor evenimentelor familiale, ca: nunți, nașteri, botezuri, în caz de boală etc., bani pentru desăvârșirea studiilor copiilor personalului; materiale, oferite gratuit sau la preț redus, pentru construirea de locuințe și anexe gospodărești sau pentru refacerea celor distruse de incendii sau alte evenimente. Reducerile erau consistente și variau în funcție de încadrare: între 20 și 25% pentru personalul superior cu sau fără copii; între 30 și 35% pentru personalul inferior⁹³.

Începând cu februarie 1948, noua conducere a decis sistarea acordării gratuităților și reducerilor de care beneficiau locuitorii din perimetrul domeniilor, dar și din proximitate, în special la materiale lemnoase. Totodată, au fost anulate tainurile în lemn de foc, acordate personalului.

În concluzie, putem afirma că măsurile luate de către administrația Domeniilor Coroanei, privitoare la interesul manifestat față de personalul angajat, dar și față de locuitorii de pe întinderea Domeniului Coroanei, constituie un model pentru întreaga lume rurală românească.

---

⁹³ Narcisa Maria Mitu, *op. cit.*, p. 318.